A photograph of a man riding a motorcycle at night, carrying a young child on his back. The man is wearing a light-colored jacket and a helmet. The child is wearing a bright yellow t-shirt. The scene is illuminated by streetlights, creating a blurred background of city lights and a wet pavement reflecting the lights. The overall mood is somber and contemplative.

Basert på Åsa Linderborgs roman

Meg eier ingen

R
RIKSTEATRET

Kjære publikum!

Hvorfor sette opp *Meg eier ingen* av Åsa Linderborg? En svensk selvbiografisk oppvekstroman – om en jentes kamp for tilværelsen sammen med sin pappa, som er industriarbeider, sosialist – og alkoholiker.

Begrunnelsen er enkel: Et viktig tema – en godt fortalt historie – en regissør som liker å lage teater av viktige historier.

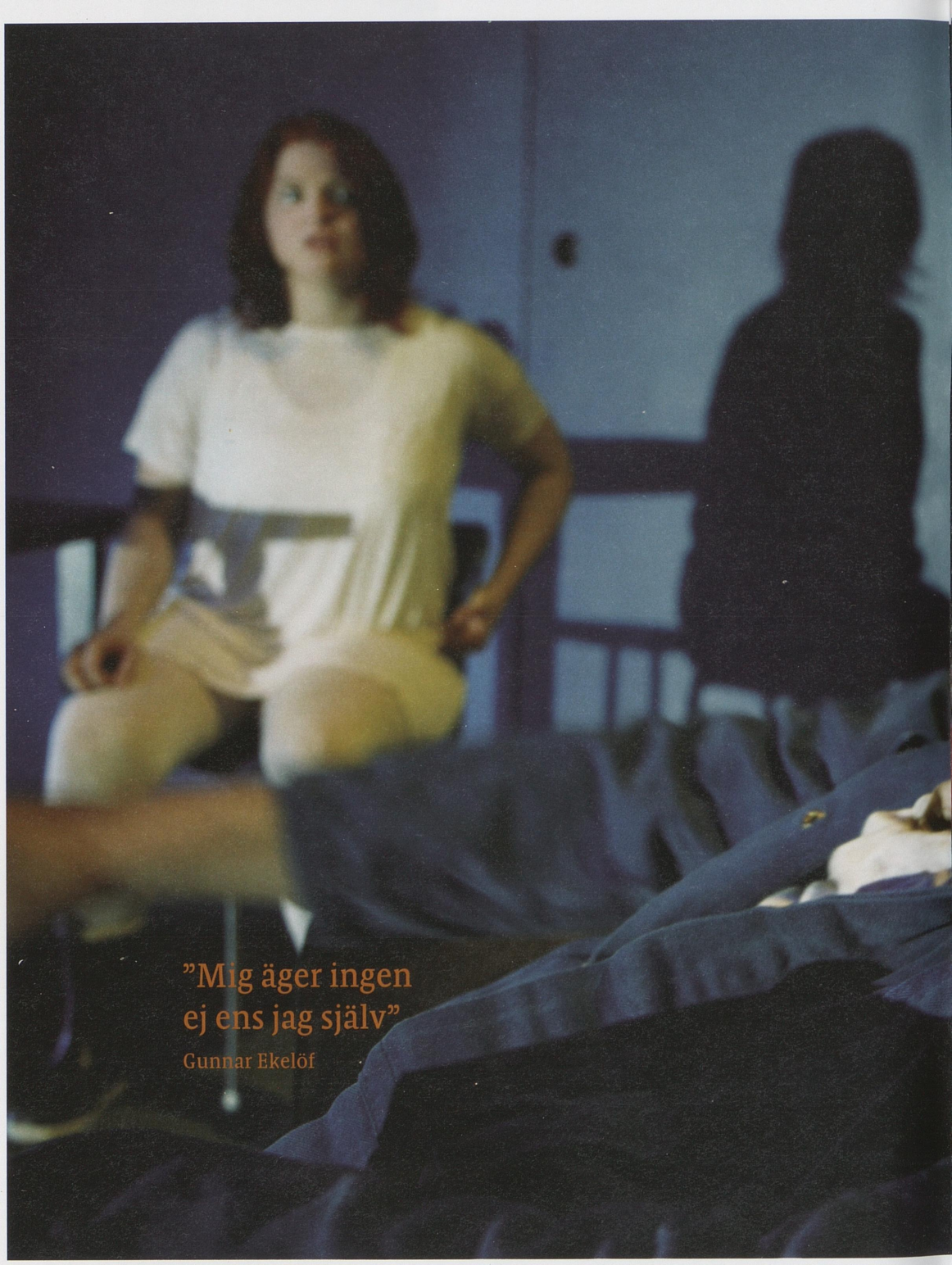
Jeg reiser mye, og kom tidlig over Åsas bok på en flyplass. Denne fortellingen er viktig, tenkte jeg. Samtidig var jeg i dialog med den svenske regissøren Michaela Granit om et regioppdrag. Ut fra et engasjert humanistisk ståsted har hun utviklet et personlig, visuelt fortellende – nesten koreografisk – scenspråk. Da vi begynte å komme inn på *Meg eier ingen*, falt brikkene på plass. Dette ville vi skape. Arbeidet kunne begynne.

Fallhøyden er stor når man overfører en kritikerrost roman til scenen, og skuespillerne Trude Øines og Dennis Storhøi i hovedrollene som Åsa og Leif har hatt et stort forventningspress på seg. Med stor inderlighet og scenisk intelligens har de gjort en imponerende innsats. Sammen med sine spesielt utvalgte kolleger har de vært helt avgjørende for at vi skulle komme frem til forestillingens identitet. Jeg vil takke alle sammen for nydelig arbeid.

Jeg håper at denne sceneversjonen kan bidra til at noen av de mest sårbare blant oss føler seg litt mindre alene i verden.

Velkommen til Riksteatret

Ellen Horn
teatersjef
Nasjonalbiblioteket
Depotbiblioteket

A photograph of a woman with long dark hair, wearing a white short-sleeved dress with a wide dark belt, sitting on a bed. She is looking towards the camera with a neutral expression. Behind her, a dark silhouette of her is cast against a light-colored wall. The room is dimly lit, with a blueish tint. The bed has a dark blue or purple coverlet. The overall mood is contemplative and somewhat somber.

”Mig äger ingen
ej ens jag själv”

Gunnar Ekelöf

En mötesplats för minnen

Av Michaela Granit

När Ellen Horn frågade om jag ville sätta upp *Mig äger ingen*, blev jag omtumlad och glad. Det var en bok jag verkligen tyckte mycket om och som lämnat tydliga spår i mig, en djupt berörande livsberättelse, en röst som så öppet vågar bjuda på sig själv och beröra upplevelser som kan vara så svåra att tala om och sätta ord på, skildrat så kärleksfullt och komplext så som livet många gånger är. Det slog mig också att det var ett sällan skildrat porträtt av en man, en ensamstående hårt arbetande pappa med sin dotter, något man oftast inte ser på teaterscenen.

I boken fanns teman som jag redan var djupt engagerad i efter att nyligen ha iscensatt Susanna Alakoskis roman *Svinalängorna*, ett unikt samarbete mellan teatrar i Finland och Sverige. Här fanns många beröringspunkter som jag också arbetade med i ett ungdomsprojekt. Teman som rör barnets subjektiva blick och överlevnadsförmåga i relation till föräldrars alkoholism, och deras kamp med skamkänslor och förmåga att ta på sig skuld och ansvar för sina föräldrar. Berättelser som står i relation till identitet, utanförskap och klasstillhörighet. Det är en stor utmaning att transformera en så älskad bok till ett tredimensionellt liv på scen. Åsa Linderborgs text och språk gav mig bilder, öppnade minnesrum, av en tid i Sverige med folkhemmets storhet och fall. Färger, dofter och komplexa människoporträtt fyllda av humor gav rum till frågor och öppnade fantasier.

“Skärvor av ett minnespussel var en tidig tanke som föddes när jag om och om igen läste boken.”

Skärvor av ett minnespussel var en tidig tanke som föddes när jag om och om igen läste boken. Det blev också en ingång för bearbetningen i möte med Emma Broströms dramatisering. Jag har tillfört en dimension med brottstycken och meningar ur boken – ett sökande jag, en röst som växer ur hennes medvetande. Associationerna och de sceniska situationerna skapas utifrån Åsas blick, en subjektiv minnesvärld. I mellanrummet mellan den vuxna Åsa och känslorna som uppstår i mötet med minnesscenerna skapades ett dramatiskt spänningsfält som jag ville undersöka och arbeta med.

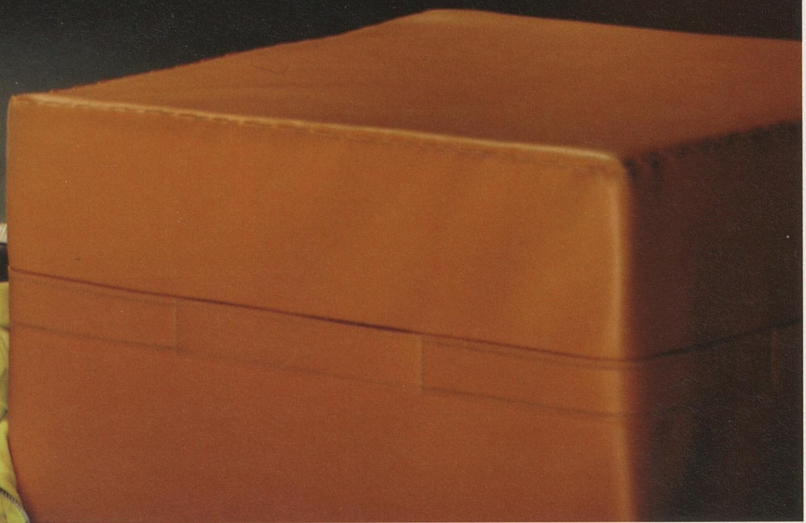
“I min hjärna skapades ett slags bakgrundsbilder som fortfarande rullar upp i mitt huvud i skarvarna av mitt aktiva tänkande... flera gånger per dygn, alltid när jag ska sova.” Den meningen ur boken gav mig idén att också integrera och utveckla ett bildspråk för filmprojektioner i scenberättelsen.

Vi möter en Åsa som precis har förlorat sin pappa Leif, inte en Åsa som har kommit så långt i livet att hon skrivit en bok. Hon har kommit till hans lägenhet för att sortera och slänga. Hon möter i sig själv tankar, frågor och motstridiga känslor, skilsmässan och mamman som flyttade, uppväxten med sin ensamstående alkoholiserade pappa. Vem var han egentligen, vad längtade han efter, vad hände med hans drömmar om ett bättre samhälle? Leif, Draktämjaren, en pappa som hon älskade och fick en massa kärlek av trots alkoholen och det hårda arbetet på Metallverket.

“Jeg syntes så forferdelig synd på
pappaen din at jeg ville gi ham det
fineste jeg hadde.”

– Vi skiter i dig!

Av Åsa Linderborg

Jag träffar Trude och Dennis samma dag som de känner att repetitionerna börjar lossna. Vi ses på en sushirestaurang i närheten av Riksteatret. Flamsiga och lite förvirrade tittar vi på varandra över bordet.

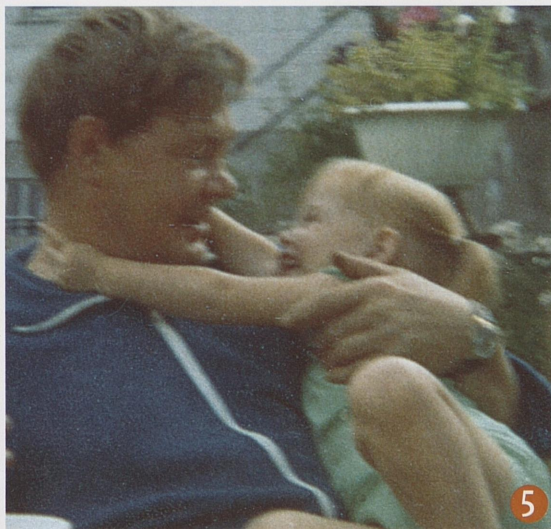
Mitt emot mig sitter Trude, född 1982, som vuxit upp med sin mamma i ett hem där en far aldrig har funnits. Dennis är 22 äldre, uppvuxen i ett arbetarsamhälle på gränsen till Sverige, och själv skilsmässoförälder. Nu har de till uppgift att spela Åsa och Leif i en pjäs som bygger på en bok som handlar om mig och min pappa.

Så vilka pratar jag med? Skådespelarna som utforskar en rollkaraktär varav en ska föreställa mig – mig! – och den andra min pappa? Min pappa! Eller träffar jag rätt och slätt Trude och Dennis? Och vem pratar de med? Den litterära gestalten Åsa? Eller Åsa Linderborg, författaren?

Ett liv som blir en litterär konstruktion – det är ju ofrånkomligt – som bearbetas av en dramatiker och sen tolkas av en hel teaterensemble. Det är som de där dockorna min ryska mormor hade. En docka i en docka i en docka ... Alla hänger ihop, men är ändå solitärer.

Boken Mig äger ingen är min berättelse om min pappa Leif. Hade Leif skrivit en bok om sig själv, skulle vi fått veta något annat. Om min mamma, hans föräldrar, syskon och jobbarkompisar skrivit en bok, hade tjugo andra Leif Andersson trätt fram. Likväl har jag totalt sanningsanspråk. Det är bara jag som kan berätta hur Leif var som pappa. Jag skrev Mig äger ingen för att ta reda på vad vi hade haft ihop. Till det ärliga sökandet och den bok som blev resultatet, har jag ingen större distans.

Med teaterpjäsen Mig äger ingen är det något annat. Jag pratar och tänker på rollerna som just roller, som "Åsa" och "Leif", inte som mig och min pappa. Jag försöker i alla fall göra det. Men hur tänker skådespelarna?

1. Åsa Linderborg, 2. Trude Øines, 3. Leif - Åsas pappa (til venstre), 4. Dennis Storhøy, 5. Leif og Åsa, 6. Västerås.

- Om jag skulle spela dig, säger Trude, skulle jag studera dig. Leva med dig i en månad. Söka ditt kroppsspråk, din accent, försöka gå in i din hjärna. Men jag spelar Åsa, barnet som blir en kvinna i ett manus.

Dennis säger samma sak. Nej, han har inte ägnat en tanke på vad Åsa Linderborg ska säga om att hans rolltolkning av hennes pappa.

- Ni skiter alltså i mig?

- Ja, det kan man säga. Vi skiter i dig.

Jag tar en bit sushi och tänker att vi är överens. Trude spelar Åsa, och Åsa är inte jag. Och ändå. Det här är deras jobb, men jag är ju mitt liv. Om några månader spelar Trude och Dennis i andra pjäser och har kanske helt glömt bort Åsa och Leif. Glömt bort mig. Jag tar en klunk av vinet och känner mig redan lämnad.

När jag kommer hem pratar jag med mannen jag ständigt längtar efter, som också är skådespelare. Han tittar lite bekymrat när jag berättar om mitt möte i Oslo. Skådespelare sysslar med konst, förklarar han för mig, som är kulturjournalist till professionen och alltså borde veta bättre än den människa som nu sitter och ömkar sig själv i köket:

- Vi vill säga något om verkligheten, men vi är ju inga forskare som söker sanningen.

- Jag vet, säger jag. Jag vet! Men den här pjäsen handlar för fan ändå om mig och min pappa.

Mina läsare säger att Mig äger ingen handlar om dem. Om deras pappor. De känner igen sig, säger de, och jag vet aldrig riktigt vad jag ska svara på det. Men jag förstår att boken – och pjäsen – har flera teman, där någon alltid kan finna minst en ingång.

Mig äger ingen är en berättelse om ett äktenskap som går sönder. Den handlar om ett barn och en förälder som är helt beroende av den andres kärlek för att överleva. Skilsmässan ställer könsmaktsordningen på sin spets: Får en kvinna lämna sitt barn? Eller är det bara mammor i litteraturen – Nora i Ett dockhem eller Anna Karenina – som förtjänar vår sympati?

Boken handlar om klass, om exploatering och underordning. Om att jobba hårt med sin kropp och ständigt ha värk i axlar, händer, rygg och fötter, och ändå inte

ha något att säga till om. Den gestaltar de många gånger omänskliga kraven på att leva upp till arbetarklassens skötsamhetsmoral, liksom den småborgerliga drömmen om ett hem som skiner av kristall, tyll och blankpolerad mahogny – den som kulturradikaler från medelklassen gärna gör sig lustig över.

”Livet”, sa min pappa – min pappa Leif Andersson som nu har blivit teaterkaraktär i ett land han avskydde utan att någonsin ha varit där – ”livet är det svåraste jag har varit med om”

Mig äger ingen är också en berättelse om det röda 1970-talet. Om de som organiserade sig för löneslaveriets avskaffande, och de som av olika skäl inte gjorde det, trots att de närde en utopi om ett samhälle utan pengar, krig och klasser. Ett decennium som hastigt övergår i ett kromblått 80-tal och sen 90-talets strukturomvandling, där en härdarmästare som nyss gjorde världens starkaste stål, inte längre har ett arbete att gå till.

Boken handlar inte minst om alkohol, som kan förgöra vem som helst oavsett klass. Om att en förälder som dricker för mycket kan ge ett barn mer trygghet och kärlek än många andra föräldrar kan. Om rätten att älska en pappa som inte är som andra pappor.

Men Mig äger ingen handlar också om svek. Om pappan som väljer flaskan framför dottern. Det var inget han ville, utan något som bara hände, sakta och omärkligt för honom själv. Ser man inte det, tjusas man bara av charmen i rumlaren, sviker man flickan som varje kväll hon ska somna är rädd att nästa dag finna sin ”bästis och bundis” kvävd i spyorna. Men även dottern sviker sin pappa. Hon bjuder honom inte på sin disputationfest, hon ringer sparsamt och besöker honom inte så ofta som hon borde. Hon orkar inte se tragiken – en älskad gestalt utan tänder, jobb och mat i magen, med håll stora som femkronor i skosulorna.

”Livet”, sa min pappa – min pappa Leif Andersson som nu har blivit teaterkaraktär i ett land han avskydde utan att någonsin ha varit där – ”livet är det svåraste jag har varit med om”.

Dennis skrattar när jag återger pappas maxim, och ovetandes drar han handen genom luggen på samma sätt som Leif brukade göra. Trude ler soligt med hela kroppen, men med ett obändigt stråk av allvar i ögon där jag för en kort sekund hoppas kunna skymta mig själv.

”Ett liv som blir en litterär konstruktion – det är ju ofrånkomligt – som bearbetas av en dramatiker och sen tolkas av en hel teaterensemble Det är som de där dockorna min ryska mormor hade. En docka i en docka i en docka ... Alla hänger ihop, men är ändå solitärer..”

Åsa Linderborg

“Det er ingen som liker deg når du holder på sånn som det her, skjønner du ikke det?”

Meg eier ingen

Av Åsa Linderborg. Dramatisert av Emma Broström.
Oversatt av Hilde Hagerup. Bearbeidet av Michaela Granit.

Åsa
Leif
Lasse, Julius, Alexej, begravelsesagent
Karl
Tanja
Vera, Sonja-Anita
Guido, Åsas kjærester, sjef, utkaster
Ingeborg, Maiken, bibliotekar
Åsa som liten jente på film

Regi og bearbeidelse
Scenografi- og kostymedesign
Dramaturg
Lysdesign
Lyddesign
Maskedesign
Filmkonsept og regi
Foto og klipp

Produsent
Inspisient/turnéleder
Sufflør
Sanginnstudering
Ensembletrener

Bemanning på turné

Oppsetningsleder
Scenemester / tekniker
Lysmester
Lydansvarlig
Rekvisittansvarlig
Kostymeansvarlig
Maskeansvarlig

Trude Øines
Dennis Storhøy
Yngve Berven
Stein Grønli
Ingri Enger Damon
Brit Elisabeth Haagensli
Kai Kenneth Hanson
Linda Tørklep
Thea Einstadblad

Michaela Granit
Karin Lind
Tine Thomassen
Chrisander Brun
Gunnar Innvær
Erika Brathole
Michaela Granit
Patrik Instedt

Ingvild Hellum
Christian Venge
Maria Chrysostomidis
Per Christian Revholt
Eli Villanger

Alf-Otto Førde
Thobias Lundqvist
Anders Åhslund
Gunnar Innvær
Lasse Eriksson
Marianne Kjølstad
Erika Brathole

Norgespremiere i Oslo/ Nydalen 3. februar 2011
Turnépremiere i Halden 8. februar 2011

Forestillingen varer i 2 t. 20 min. (inkl. pause)

Vi gjør oppmerksom på at det røykes urtesigaretter under forestillingen.

Produsert av Riksteatret. Forlag: Colombine Forlag.

Utgitt av Riksteatret, Gullhaug Torg 2, 0484 Oslo. www.riksteatret.no. Ansvarlig utgiver: Ellen Horn.

I redaksjonen: Michaela Granit, Ellen Horn, Tine Thomassen og Mette Hægeland Blom (red.).

Grafisk design: Lise Juvet. Foto: L-P Lorentz, Jo Michael, Bent-Olov Hjort (Metallverket).

Trykk: Borg AS. Opplag: 3500.

Rundt 1895 ble det etablert to helt nye industriforetak i Västerås: Asea (1891) og Svenska Metallverken (1897). Begge var opptatt av å elektrifisere: Elektrisiteten muliggjorde en utvikling hvis omfang ingen tidligere hadde kunnet forestille seg. Västerås ble en industriby og vokste i takt med de to nye bedriftene. På 1950-tallet hadde de blitt til verdensomspennende konserner. Bedriftene hadde et permanent behov for arbeidskraft, og i takt med befolkningsøkningen ble det etablert boligområder for arbeiderne og villaeer for funksjonærene. Byen levde til rytmen av stemplingsur mens tutende fabrikkpiper ble akkompagnert av lydene fra sykler, hammerslag, skramlende kassaapparater og skoleklokens ringesignal.

ORTEN

Livets eget drama

Av Fredrik Wandrup

Mange forfattere opplever å få sine prosaverk forvandlet til film eller teater. Det kan være en motsetningsfull opplevelse, en prosess som både kan vekke frustrasjon og begeistring. I Åsa Linderborgs tilfelle blir overgangen fra bok til scene helt spesiell, ettersom boka Meg eier ingen rett og slett er en selvbiografi. – Boka handler jo om meg selv, min far og en rekke andre høyst virkelige personer, sier hun. – Å se disse menneskene på scenen, meg selv inkludert, er veldig spesielt.

Åsa Linderborg har allerede sett stykket som nå settes opp på Riksteatret. Det ble først spilt i Västerås, hennes hjemby, med premiere i 2009. Hvordan opplevde hun det?

– Jeg var veldig splittet. Jeg hadde gitt en dramatiker som heter Emma Broström, tillatelse til å forsøke å lage teater av boka. Det var hennes initiativ. Jeg hadde ingenting med den prosessen å gjøre. Men jeg ble jo litt overrasket da jeg fikk beskjed om at Västerås Teater ville sette det opp. Jeg gikk ikke på premieren. Jeg ventet i det lengste.

– Men du så det til slutt?

– Jeg gikk på den aller siste forestillingen, sammen med min mormor, min sønn Maxim på 11 og min datter Amanda på 19. Min mor ville på ingen måte se det. Den som reagerte sterkest, var Amanda. Hun gråt og gråt. Hun ville ikke se andre akt. Hun har selvsagt lest boka, men å se dramaet på scenen ble ekstra sterkt.

– Hvordan reagerte du selv?

– Jeg har jo et dobbelt utgangspunkt. På den ene siden er jeg utdannet kulturjournalist og kritiker. Det er yrket mitt. På den andre siden har jeg skrevet en bok, med en handling som er sterkt følelsesladd. Plutselig utspiller den seg på scenen. Noen spiller meg, fra jeg fire år gammel ble forlatt av min mor, til jeg reiser fra faren min ti år seinere. Jeg likte den skuespilleren som framstilte Åsa. Hun spilte rollen med stor ømhet. Men var hun meg?

– Hva med din far? Kjente du igjen ham?

– Jeg hadde stor sans for måten han ble framstilt på. Det morsomme var at teatret i Västerås fikk et helt nytt publikum. En masse menn i middelalderen dukket opp, pappas gamle kompiser fra jobben. Hele arbeiderkollektivet. De var ikke akkurat vant til å gå i teater. Mange av dem var der for første gang.

“Nå skal jo boka også bli film. I det prosjektet deltar jeg mye mer selv. Jeg blir stadig grepet av en form for skyldfølelse. Er dette riktig av meg?”

– Boken din kan leses på mange måter. Den er en bekjennelse, et portrett av din far, et tidsbilde. Går noe av dette tapt på vei fra prosa til drama?

– Boka handler blant annet om alkoholisme. Om skilsmisse. Om forholdet mellom far og datter. Og om et tema som er viktig for meg: Klassesamfunnet. Alt dette kan ikke utdypes i et teaterstykke. I stykket er mye vekt lagt på forholdet mellom pappaen og barnet. Pussig nok er dette et tema som har vært lite skildret i litteraturen. Etter at min bok kom ut, er det faktisk oppstått en liten bølge av slike pappabøker i Sverige, 10–15 stykker. Ikke alle er like godt skrevet, men det er tydelig at det ligger en oppdemmet interesse et sted.

– Var det far/datter-forholdet som var ditt motiv for å skrive?

– Jeg skrev boka for å finne ut hvorfor jeg er blitt den jeg er. På et visst tidspunkt fikk jeg en merkelig opplevelse av at jeg ønsket å bli kjent med mine egne barn. Da var de fire og ti år gamle. Jeg ville komme tettere innpå dem, ikke bare som mor. Det å skrive boka var et ledd i denne prosessen, en måte for å vise dem hvem jeg var og hvor jeg kom fra.

– Fant du ut av det?

– Både og. Da jeg så boka oppført som teater, kunne jeg vurdere om skikkelsene ble framstilt slik jeg kjente dem. Men ikke meg selv. Jeg har aldri opplevd meg selv utenfra. Lille Åsa har jeg aldri truffet. Det er ekstremt sterkt å oppleve at en mor forsvinner når man er fire år gammel. Da hun gikk, sluttet jeg å være barn. Jeg gikk inn i en depresjon. Jeg sluttet mer eller mindre å spise. Jeg husker nesten ingenting fra den tiden. Men så blir man tilpasset, og normalisert. Barn klarer nesten alt. De har en enorm overlevelseskraft. Jeg tror jeg har en stabil grunnpsyke.

Mine bilder av oppveksten med pappa er veldig tydelige. Jeg ser ham for meg, i sofaen, måten han tenner en sigarett på. Så kommer plutselig en skuespiller ut på scenen som heter Leif og tenner en sigarett på sin måte. Da er han ikke lenger min pappa, men en litterær figur. Nå skal jo boka også bli film. I det prosjektet deltar jeg mye mer selv. Jeg blir stadig grepet av en form for skyldfølelse. Er dette riktig av meg? Har jeg rett til å utlevere mine foreldre? Men for meg har dette vært helt nødvendig. Man kan ikke leve et helt liv uten å skade noen.

– Får du en sterkere avstand til dette stoffet når det blir teater og film?

– Det er klart at jeg kjenner en viss distanse. Jeg innbiller meg ikke at dette dramaet først og fremst er viktig fordi det handler om meg. Forhåpentlig har boka litterære kvaliteter som er større enn min person, også når det blir teater. Min første skrive-drøm var faktisk å bli dramatiker. Min morfar var teaterpedagog og tok meg med til forestillinger han selv hadde scenografien til. Som tenåring skrev jeg dramatik, ikke små romaner, som mange gjør. Når min egen bok nå er blitt teater, bekrefter den at scenekunst som sjanger er mye tydeligere, røffere, mindre nyansert og mer tilspisset enn det man får fram i en prosabok. Handlingen er den samme, men litterært foregår den i to forskjellige verdener.

NÅR BOK BLIR TEATER

Frode Grytten, om "Bikubesong", på Det norske Teatret:

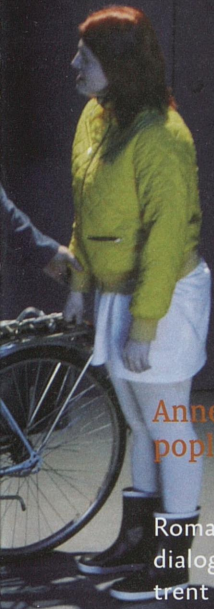
Å lese eit teatermanus kan vere stusslige saker, for det er så nakent. Alle dei vakre formuleringane dine, alle dei smarte metaforane som du har tenkt ut, all den djupe refleksjonen som du trur du har lykkast med, all poesien som du innbillar deg at du har skjenka verda, er skrella vekk. Tilbake står bare replikkane og korleis folk rører seg inne i rom, ofte er det bare dei teite replikkane tilbake, alt det idiotiske som folk seier, det finst i eit teatermanus, og merkelige beskjedar om korleis dei skal røre seg og når lyset skal dempast, ikkje alt det smarte som du vil at folk skal elske deg for. Men så oppstår det noko når desse orda blir ytra mellom folk, om dei gjør det på rette viset, noko fint og sterkt, fordi dei må respondere på kvarandre, vise fram sine sårbare og svake sider, utlevere seg, nærme seg kvarandre, fjerne seg frå kvarandre, gå frå kvarandre, komme tilbake, alt det som ein forsøker å skildre i prosaen. Kor vanskelig er det ikkje å få ein romanfigur til å gå frå eine sida av rommet til den andre og legge armene rundt den ho elsker eller den ho har elska eller den ho no hatar. På scena kan ein bare gjøre det. Gå frå eine sida av scena, bort til den andre sida og legge armene rundt.

Karsten Alnæs, om sceneversjonen av romanen "Trollbyen" på Oslo Nye Teater:

Romanen er, som de fleste romaner, mer omfattende enn teaterstykket, har flere personer, går dypere inn i psykologien, ikke minst ved hjelp av indre monologer, forfatterkommentarer og underbyggende naturskildringer.

Sceneversjonen utspinner seg over et kortere tidsrom, foregår på færre lokalteter og er enklere i handlingen. Teateret viser fram, det fører til at mange av henvisningene i romanen forsvinner. Men sceneversjonen utvider også perspektivet og beriker fremstillingen med typisk teatrale elementer: skilingsviser, bånduller, sparkepikeoppvisninger og ikke minst visuelle pantomimer og dessuten en egen forteller, i romanen en tatergutt på tolv år, en tilårskommen avisselger som snakker med publikum, men understreker at han slett ikke røper alt han vet, og da kan publikum ha det så godt.

Anne B. Ragde, om "Berliner-poplene" på Trøndelag Teater:

Romanen har i utgangspunktet mye dialog, som ble brukt i stykket om-trent slik den er formulert i boka. Det kanskje mest overraskende på de første publikumsvisningene var at tilskuerne holdt på å le seg i hjel. Folk ramlet av stolene. Stykket ble med andre ord mye mer humoristisk enn jeg hadde opplevd romanen. Skuespillerne trivdes i rollene. De elsket stykket. Jeg var til stede under innstuderingen og kunne komme med innspill dersom det var ønskelig. Særlig jobbet jeg mye med Torunn-skikkelsen. Hun som spilte rollen, var veldig opptatt av å finne ut hvem denne figuren egentlig var. Jeg følte ikke at jeg tråkket noen på tærne, snarere tvert imot. Jeg var hjertelig velkommen. Alt i alt opplevde jeg at min intensjon med boka kom fram på scenen. Teaterversjonen ble mer av det samme som rommes i boka, kanskje enda sterkere og mer levendegjort.

Carl Frode Tiller om «Skråni-nga» og «Insirkling 1»: på Det Norske Teatret

For min del opplever jeg som regel at det jeg sier blir forenklet og til og med redusert. Romanens styrke er at det er en bastardgenre, en genre som kan ta opp i seg alt - alle genre, alle typer språk og stilarter, de villeste eksperimenter, ja hva som helst egentlig. Teatrets styrke er nærheten, følelsen av at dette er virkelig. Personer av kjøtt og blod står tre meter unna deg, og om det de gjør fungerer, suges du inn i stoffet på en måte som det er vrient for andre kunstnere å matche - enten du driver med romankunst, billedkunst, filmkunst eller hva som helst. Og her, på dette området har jeg opplevd at mitt romanstoff har vokst, jeg har opplevd at min forståelse av romankarakterene er blitt enda dypere, at jeg har sett dem fra andre vinkler (følt og tenkt frem av skuespillere og regissører), at jeg har blitt klokere på dem. med stemningen å gjøre, i griseføset for eksempel. Den kan være vanskelig å overføre. Men det gikk. Teaterversjonen ble mer av det samme som rommes i boka, kanskje enda sterkere og mer levendegjort.

SKUESPILLERE

Dennis Storhøi

gikk ut fra Statens Teaterhøgskole i 1985. Han debuterte på Den Nationale Scene, og har senere medvirket i en lang rekke forestillinger både på Rogaland Teater, Nationaltheatret, Oslo Nye Teater, Torshovteatret og ABC Teatret. Han var fast ansatt på Oslo Nye fra 1991 til 2009, og har siden vært freelanc. Han har videre medvirket i flere filmer og TV-serier, samt gitt stemme til mange utenlandske tegnefilmer. Dennis har mottatt Oslo bys Kunstnerpris, Kritikerprisen og Komiprisen. Han spiller årlig tittelrollen i Per Gynt på Gåå.

Trude Øines

er utdannet ved GITIS i Århus i 2009, Bårdar Akademiet og Romerike Folkehøgskole. Hun har erfaring både som sanger og skuespiller. Hun spilte i Spring Awakening og Kurt koker hodet på Oslo Nye Teater, spelet Ragnhilds Drøm i Skjerstad og Tøffe Taffy huleboer på Brageteatret.

Stein Grønli

startet sin karriere som dukkespiller ved Riksteatret og er i dag en viktig del av det kunstneriske ensemblet ved teatret, både som skuespiller, dukkespiller og instruktør. Stein Grønli har hatt mange og varierte roller ved Riksteatret – i komedier, musikaler, moderne drama, senest i en kritikerrost tolkning av Olav H Hauge og i suksessen Soloppgang i Riga, samt regissør for Askeladden og kongens harer.

Yngve Berven

er utdannet ved Statens Teaterhøgskole (2005) og har jobbet som skuespiller ved Det Norske Teatret, Oslo Nye Teater, Torshovteatret, Rogaland Teater og Riksteatret, senest i publikumssuksessen Sangen om den røde rubin. Yngve har også medvirket i diverse TV- og filminnspillinger.

Brit Elisabeth Haagensli

er kjent og kjær, både fra revy, teater, film og fjernsyn. Hun har medvirket i Fredrikssons fabrikk på TV og i filmene om Pelle og Proffen, og har spilt i en lang rekke komedier, farser og musikaler. Hun har også spilt hovedrollen i Riksteater-suksessen Hemsøboerne. Brit Elisabeth Haagensli er tildelt revy-verdenens høyeste utmerkelse, Leonard-prisen, hun har fått Juster-prisen og Amanda.

Linda Tørklep

er utdannet på Elevskolen ved Det Norske Teatret og har vært ansatt som skuespiller ved Riksteatret i 35 år. Hun har hatt en lang rekke roller på Riksteatret, senest i publikumssuksessen Let it Rock! Den allsidige skuespilleren har spilt i komedier, musikaler, klassiske dramaer og barneforestillinger

Ingri Enger Damon

er utdannet ved The Royal Academy of Dramatic Art og debuterte på Den Nationale Scene i forestillingen Timen da vi ikke visste noe om hverandre. Hun har siden vært frilans med erfaring fra film, teater, radio og musikk/performance. Ingri har medvirket i bl.a Jo Strømgren Kompanis og Teater Jokers forestillinger, i filmen Kvinnen i mitt liv, produsert og fremført musikk-forestillinger, samt utgitt cd.

Kai Kenneth Hanson

er utdannet ved GITIS i Århus i 2005. Han har erfaring både fra TV, film og teater, både som skuespiller og regissør. Som skuespiller har han medvirket både ved Nationaltheatret, Oslo Nye, Det Norske Teatret og Hålogaland Teater, samt diverse TV-serier både på NRK og TV2. Han har også i en årrekke medvirket i Kaptein Sabeltann i Dyreparken i Kristiansand.

Michaela Granit - regi

har arbeidet som regissør, manusforfatter og skuespiller siden 1984. Granit har jobbet både i Sverige og internasjonalt, og har satt opp flere forestillinger både på Dramaten, Stockholms Stadsteater, Svenska Riksteatern og Gøteborg Stadsteater, som har vakt oppmerksomhet. På 80-tallet startet hun og var en av de kunstneriske lederne for Stockholmsgruppen Teater Bouffons, hvor hun arbeidet som skuespiller, manusforfatter og regissør. Som skuespiller har hun også arbeidet med Theatre Complicitè. Siden 90-tallet har hun arbeidet freelance som regissør. Hun har skrevet stykker, iscenesatt nyskapende teaterprosjekt, også i samarbeid med forfattere og dramatikere. Hennes seneste iscenesettelse er Svinalängorna basert på Susanna Alakoskis roman. Forestillingen var på turne i Sverige og Finland høsten 09 og hele våren 10, og spilte for fulle hus. Se for øvrig www.michaelagranit.se

Karin Lind - scenografi

Karin Lind er utdannet ved Dramatiska Institutet og Konsthögskolan i Stockholm. Siden begynnelsen av 90-tallet har hun bidratt til nærmere 100 oppsetninger, og har blant mye annet arbeidet både på Stockholms Stadsteater, Dramaten i Stockholm, Kungliga Operan, Svenska Riksteatern og Nationaltheatret. Karin Lind arbeider også med film og dans, og er også en anerkjent skulptør. Hennes arbeider er brukt i offentlige usmykninger, og er stilt ut i en lang rekke museer og gallerier både i hjemlandet Sverige og i andre land. Se for øvrig www.simka.se

Chrisander Brun - lys har bachelorgrad i lysdesign for scenekunst fra Dramatiske Instituttet i Stockholm. Han har jobbet som lysdesigner og scenograf i Sverige og Norge. Sist med Urena Tanker på Norrlands Operaen, Castration på Østfold Teater, Monkey Mind og The Beginning of the new end på Dramaten og Sangen om den røde rubin på Riksteatret. Chrisander er snart aktuell med lysdesign for Toy Boys sin danseforestilling Man at the tramstop, som skal på turné med Riskteatret høsten 2011.

Gunnar Invær - lyd er lyddesigner, lydtekniker, komponist og musiker. I perioden 2006 til 2009 var han lydteknisk sjef i Carte Blanche og lyddesigner for en rekke av deres produksjoner. Han har også vært lyddesigner for bl.a Nasjonalballetten og er tilknyttet kompaniet Winter Guests under ledelse av Alan Lucien Øyen. Høsten 2010 var han på turné med Riksteatrets Lang dags ferd mot natt.

Kjære teatersjef Ellen Horn

Du kan tro jeg ble glad da jeg oppdaget at Riksteatret skulle sette opp Meg eier ingen som teater. Det er så mange barn og unge som lever i det jeg vil kalle "gråsonen". Med det mener jeg at de kanskje ikke har det så vanskelig hjemme at det blir oppdaget. Men jeg vet av erfaring at det å være gråsonerbarn gjør vondt. Likevel vil jeg påstå at det er noen som vet, men ofte ikke våger å gjøre noe, kanskje i redsel for at det er feil. Min erfaring er at får jeg følelsen av at noen barn og unge strir i livene sine, er ofte følelsen min riktig.

I mitt hjem var det slik at alt så fint ut utad, fordi det var meg som tok meg av alt det praktiske. Det var noen tidlige morgenstunder som barn jeg tenkte: I morgen er jeg ikke her. De kan bare lete etter meg, men jeg vil bort fra alt det som tilhører voksenverdenen. Alle flaskene, alt som ingen måtte vite noe om, for det var så skambelagt.

Det ble rett og slett for mye, Ellen. Det kostet mye å stå der alene, mens de sa på søndags-skolen at Gud passet på alle barn. Så Han meg? Så Han min vakre mor som sakte, men sikkert ble ødelagt av rus?

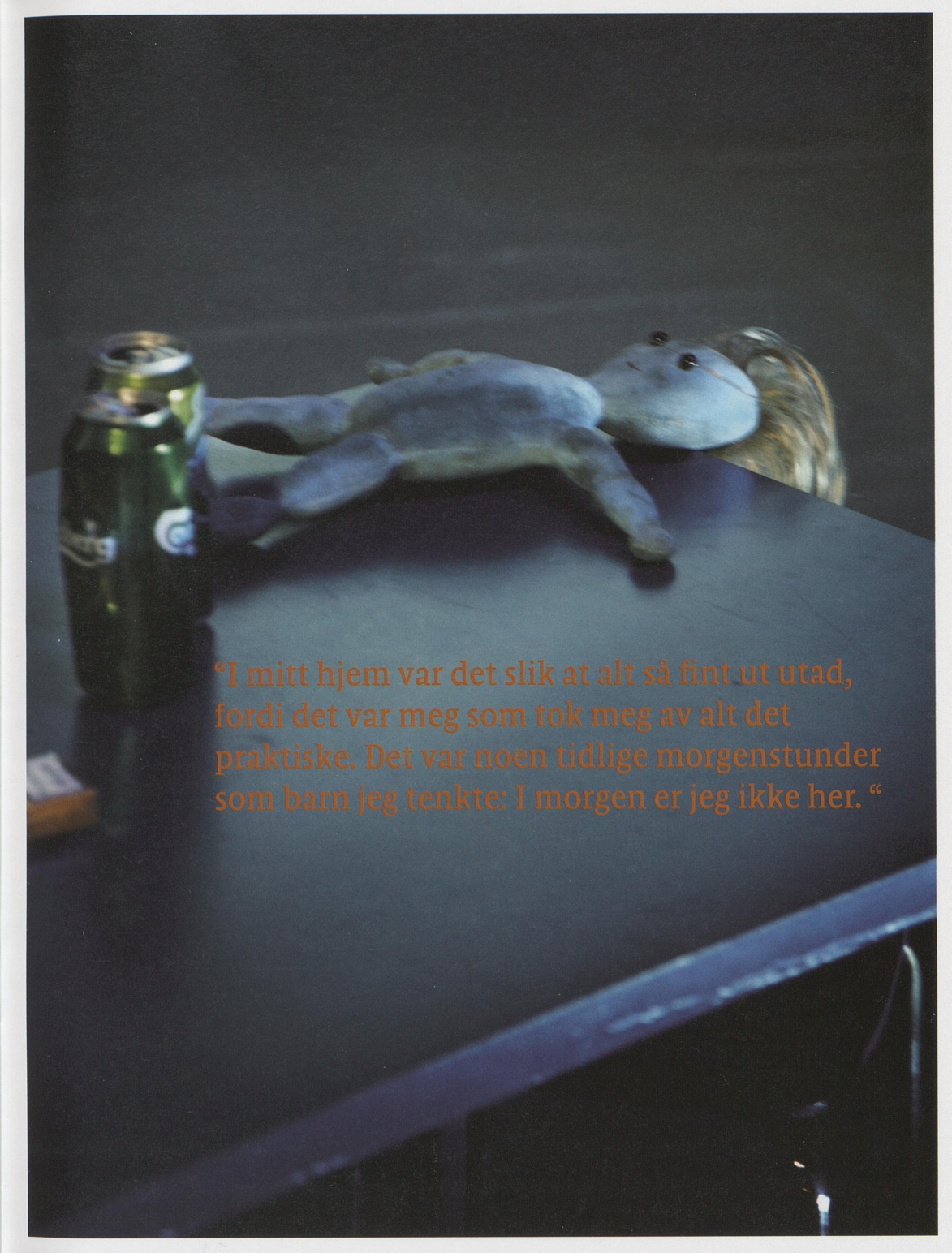
Som barn visste jeg knapt hva ordet skam betydde. Men jeg hørte det ofte fra voksne som ikke kunne styre munnen sin. Når jeg bannet, sa mormor at jeg skulle vaske munnen min med såpe. Som voksen har jeg tenkt at det var de voksne som så mot meg i butikken, som skulle vaske munnen sin. De mumlet litt for høyt: Det er en skam det hele. Ja, er det ikke grusomt. Stakkars unge som må leve i en slik skamløshet. Ordene var mange, og de haglet mot meg. Jeg har ofte lurt på om de voksne ikke trodde at jeg hadde ører.

Jeg tror det kan hjelpe mange barn og unge som lever i Det hemmelige landet. Kanskje dette kan være med på å få dem til å våge å si ifra, eller at noen som ser forestillingen, eller leser om den i avisen, forstår alvoret og sier ifra om ting de vet ikke er som det skal være. Barn og unge trenger å leke, ha frihet, vite at noen bryr seg om dem. Klarer ikke mor eller far det, så har vi andre et ansvar. Vi må si ifra. Det er så viktig at Riksteatret bringer denne forestillingen rundt i Norges langstrakte land. For mange som har opplevd en turbulent og usikker oppvekst, er livet som et annet teater: På scenen opptrer skam og skyld, og som publikum venter bitterheten på sin sjanse til å dominere en såret sjel.

Kanskje denne forestillingen vil gi dem som ser eller hører om den, et håp. Jeg elsker min mor mer i dag enn som barn. Det er fordi jeg vet nå at hun gjorde det hun maktet. Men det var ikke nok for en liten gutt, som ble så altfor raskt voksen. Igjen, tusen takk til Riksteatret for at dere bryr dere om.

Varmt,

Paal André Grindrud,
Forfatter og grunnlegger av Wandasenteret

A photograph showing a blue stuffed monkey lying on its back on a dark, reflective surface. To the left of the monkey is a green aluminum can with a white label. The scene is dimly lit, with a strong light source from the right creating a bright highlight on the surface and casting a shadow of the monkey and can. The background is dark and out of focus.

“I mitt hjem var det slik at alt så fint ut utad, fordi det var meg som tok meg av alt det praktiske. Det var noen tidlige morgenstunder som barn jeg tenkte: I morgen er jeg ikke her.”

Hvem kan hjelpe?

BARN

Barneombudet

www.barneombudet.no

Barnevernet

www.bufetat.no/barnevern

Voksne for barn

www.vfb.no

Kors på halsen – Røde Kors

www.korspahalsen.no

Over-Z

www.bymisjon.no

Barn og unge

www.barnogunge.no

Barn av Rusmisbrukere

www.barweb.no

Trygg – Blå Kors

www.800trygg.no

Alarmtelefonen for barn og unge

www.116111.no

VOKSNE

Rustelefonen

www.rustelefonen.no

A-senteret

www.bymisjon.no/A-senteret

Blå Kors

www.blakors.no

Borgestadklinikken

www.borgestadklinikken.no

Stiftelsen Bergensklinikkene

www.bergensklinikkene.no

Kirkens SOS

www.kirkens-sos.no

Akan

www.akan.no

Modum Bad

www.modum-bad.no

Anonyme Alkoholikere

www.anonymealkoholikere.no

Vangseter

www.vangseter.no

Mestringshusene

www.mestringshusene.no

Evig ung
av Erik Gedeon

Få med deg suksessforestillingen fra Det Norske Teatret med unge skuespillere som spiller seg selv på et gamle hjem. Sett av 40 000 publikummere og vinner av NRKs Komiprisen 2009.

Baby Universe – A Puppet Odyssey
av Wakka Wakka

"These people may be geniuses" The New York Times.
Kritikerrost forestilling på norgesturné etter verdenspremiere i New York.

Albert Åberg
av Gunilla Bergström

Bomfyttsøren så bra! Albert Åberg holder koken. Dukketeater for de aller minste.

Knutsen & Ludvigsen
av Øystein Dolmen og Gustav Lorentzen i samarbeid med Terje Mærli

Riksteatret hyller Knutsen & Ludvigsen med en familiemusikal for alle mellom 4½ og 108.
Nå er scenen klar, og vi tar mikrofonen. Tusen øyne lyser mot oss!

Bloom
av Subjazz

Energisk og drivende danseforestilling med fem unge dansere – laget av koreografene fra Oslo Danse Ensemble og Dansefeber på TV Norge.

Riksteatret spiller på 70 kulturhus over hele landet. Les mer om forestillingene og se turnéplan på www.riksteatret.no. Velkommen!

Stolt sponsor av mangfoldet.

DnB NOR ser det som en viktig oppgave å samarbeide med norsk kulturliv, idrett og utvalgte organisasjoner både lokalt og nasjonalt.

DnB NOR

Bank fra A til Å

kr. 40.-

Depotbiblioteket

Meg eier ingen

11G129357

Kjøp billetter på www.riksteatret.no
se video fra forestillingene og meld deg på nyhetsbrev

3.2 Oslo/Nydalen
8.2 Halden
9.2 Askim
10.2 Elverum
11.2 Rena
12.2 Tynset
14.2 Lillehammer
15.2 Raufoss
16.2 Ål
17.2 Fagernes
18.2 Drammen
21.2 Kristiansand

22.2 Egersund
23.2 Sandnes
24.2 Stord
25.2 Aksdal
28.2 Skien
1.3 Notodden
2.3 Nøtterøy
3.3 Sandefjord
4.3 Jessheim
7.3 Lyngdal
8.3 Grimstad
9.3 Risør

10.3 Vikersund
11.3 Fredrikstad
12.3 Kongsvinger
21.3 Florø
22.3 Sandane
23.3 Ørsta
24.3 Ålesund
25.3 Molde
27.3 Sunndalsøra
28.3 Oppdal
29.3 Røros
30.3 Melhus

31.3 Stjørdal
2.4 Verdal
3.4 Namsos
4.4 Mosjøen
5.4 Mo i Rana
6.4 Bodø
9.4 Svolvær
10.4 Narvik
11.4 Tromsø - HT
13.4 Alta
14.4 Hammerfest